

BOEKEN OF GEDICHTEN OM VOOR TE LEZEN OF TE BEKIJKEN

- Gedicht 'Een woord' Kate Schlingemann, Dichter, Plint 2018 (zie blz. 13 in dit boek)
- *Rond vierkant vierkant rond*, Ted van Lieshout, Leopold 2016
- *De stip*, Peter H. Reynolds, Lemniscaat 2003
- *Ossip en de onverwachte reis*, Annemarie van Haeringen, Leopold 2017
- *Wondermiddel*, Kate Schlingemann, Xanten 2015

TAAL IS ECHT (GEEN) KUNST!

'Juf, ik kan niet tekenen, ik heb geen fantasie.' Maar iedereen kan tekenen. En als het niet lijkt – volgens het kind dan – schrijf je erbij wat het voorstelt. In een vierkant met een driehoek zie je een kat, als je er 'kat' bij schrijft! Of een vogel die omhoogkijkt. Over fantasie: gelukkig heb je maar twee dingen nodig om een verhaal of gedicht te maken. En ieder mens beschikt erover: **zintuiglijke waarneming** (alles wat je meemaakt, ervaart, hoort, ziet etc.) en **verbeeldingskracht** (het vermogen om je iets voor te stellen bij wat je waarneemt). Verbeeldingskracht gaat over anders kijken naar echte dingen. Fantasie gaat over onechte dingen geloofwaardig maken. Helemaal niet erg dus, als je wat minder fantasie hebt. Taal zijn wij, allemaal!

Taal verbindt, net als de opdrachten. Maak ze naar believen korter, makkelijker, moeilijker of passend bij een thema. Verbind jouw eigen ideeën eraan en speel!

BOEKEN
en
Meer

BLOK

1

ZO

begint Alles
met

a

A a

Letter

1. Zigzagje, rondje, ZO teken ik taal

Woord

2. De O is zo rond als ...

Zin

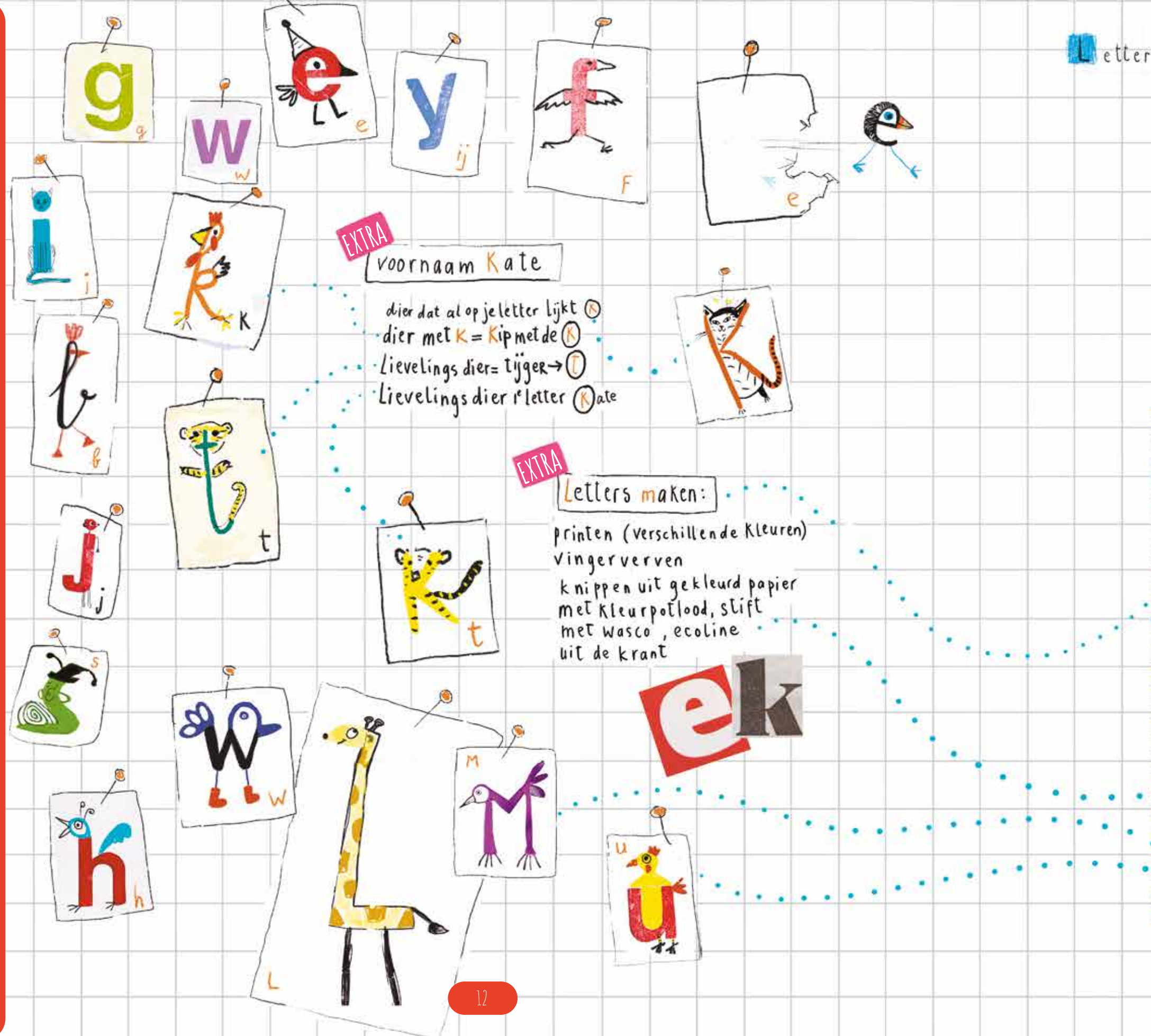
3. Stip stip stip, wat zie ik daar?

Verhaal

4. De rode draad verbindt wat in de cirkels begint

Poëzie

5. Poëzie in plaatjes. Rijm je mee?

EXTRA
voornaam **K**ate

dier dat al op je letter lijkt
dier met **K** = Kip met de **K**
Liefelings dier = Tijger → **T**
Liefelings dier r letter **K**ate

EXTRA
Letters maken:

printen (verschillende kleuren)
vingerverven
knippen uit gekleurd papier
met kleurpotlood, stif
met wasco, ecoline
uit de krant

ek

Letter

Zigzagje, rondje, **ZO** teken ik taal

versier
OF
verdie
een letter!

EEN WOORD
EEN LETTER IS EEN TEKENING
HOE VAKER JE HEM TEKENT, HOE BETER.
ZET ER MAAR EENS TWEE ACHTER
ELKAAR.
ZIGZAGJE, RONDJE.
ZO
WAT STAAT DAAR NOU?
ZO DUS.
ZIE JE WEL, JE SNAPT HET AL.

KIJK

Elke letter is een tekening: de Z een zigzagje, de O een rondje, de A een dakje en de S een slang. Schrijven is dus een beetje als tekenen. Lees het gedicht 'Een woord' voor, terwijl je op een groot vel papier de Z en de O tekent.

MAAK

- Doe eerst voor hoe jij van letters dieren maakt (zie voorbeelden). Daarna maken de kinderen zelf een dier van een letter, bijvoorbeeld:
1. Het liefelingsdier van de eerste letter van hun naam.
 2. Een dier dat al op hun letter lijkt.
 3. Hun liefelingsdier van de eerste letter van dat liefelingsdier.
 4. Een fantasiedier met de eerste letter van hun voornaam.
 5. Iedereen maakt een vogeltje.

VERTEL

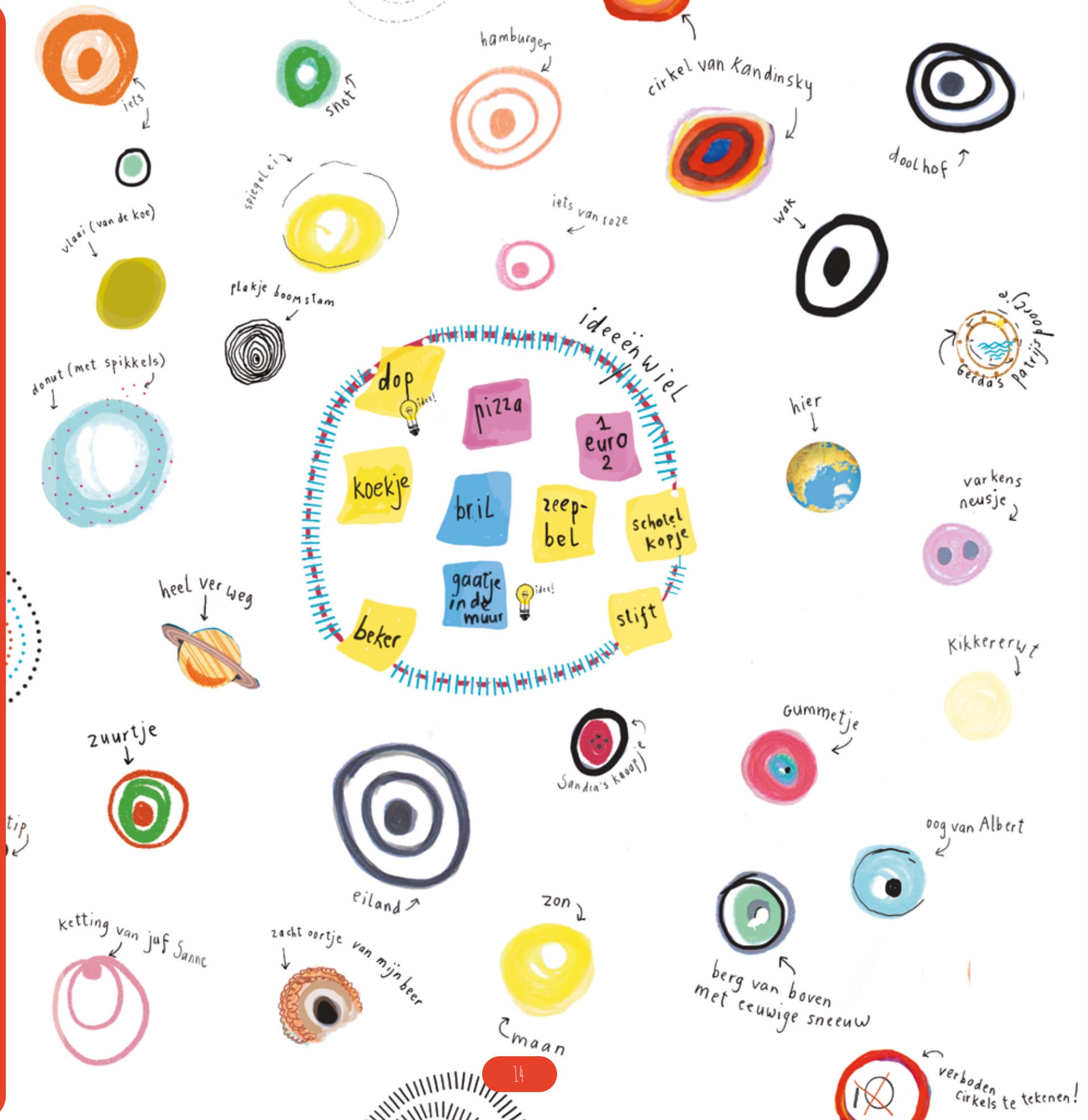
Verzin samen een verhaal bij de letters over deze letterdieren. Kijk op blz. 19 hoe je een verhaal maakt.

EXTRA

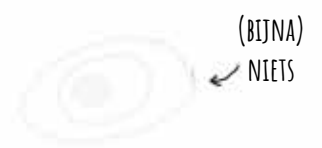
Dans de vogeltjesdans op muziek, sta stil als iemand je letter roept. Of volg het spoor naar blz. 24 voor nog meer leuke letterwerkvormen.

EXTRA

Knip de lettervogels uit en hang ze op in alfabetische volgorde. Of organiseer een vlieg-, zang-, piep-, of fluitwedstrijd.

De is zo rond als ...

KIJK

Lees voor uit *De wereld van Worm. Vormen* van Esther van den Berg. Laat een rond voorwerp zien. Benoem de vorm: rond, cirkel. Teken een hele grote letter O op een groot vel papier. Dit is je ideeën wiel. Vraag welke ronde dingen de kinderen zien of kennen. Noteer alles wat de kinderen zeggen op memoblaadjes. Plak die in het ideeën wiel.

MAAK

Zeg dat je nu veel woorden hebt van ronde dingen. Deel papier uit (20x20 cm) met negen lege cirkels erop. De opdracht is: elke cirkel is een rond ding. Geef de cirkels een kleur (rood van een dop), of maak er een voorwerp van (klok). Benadruk dat alles goed is, niks is fout, niets moet zus of zo. Als ze niks tekenen, zeg je dat de cirkels ronde gaten zijn. Superknop bedacht!

VERTEL

Vraag na 10 minuten: vertel eens wat je in één cirkel hebt getekend. Daarna vraag je steeds of iemand iets anders heeft dan wat al gezegd is. Op die manier kan iedereen meedoen!

EXTRA

Denkgesprek. Praat met de kinderen over de begrippen NIETS en GAT. Als je de cirkels uitknijpt, hou je een gat over. Wat kun je daarmee? Is NIETS ook IETS? Kun je door het gat IETS of NIETS zien?

Stip stip stip, wat zie ik daar?

Zin

KIJK

Als je niks weet te tekenen, begin dan met een stip. Dat lees je in het boek *De stip* van Peter H. Reynolds. Lees het voor en laat het zien. Vertel dat je ook verhalen kunt maken met stippen. Dat doet kunstenaar Hervé Tullet in *Een boek*, een boek dat met de lezer praat!

MAAK

Teken met stift her en der 5 stippen op een groot vel papier. Vertel wat je doet: je trekt lijntjes tussen alle stippen tot je een gesloten vorm hebt. Teken er oogjes in. Teken er pootjes, vleugels, of andere kenmerken aan. Vraag: hoe zou dit stipbeestje heten? Is het een mansjepiet? Een sowieso? Laat de kinderen op deze manier een stipbeestje maken. Beschrijf het in een zin bij de tekening.

VERTEL

Nodig de kinderen uit om hun stipbeestje een naam te geven en erover te vertellen.

